

Nr 497.

Av herr **Hällgren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 158, angående statsbidrag till anläggning av fiskehamn på Saltö i Karlskrona.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 158 till innevarande års riksdag hemställer statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet om att till statsbidrag till anläggning av fiskehamn på Saltö i Karlskrona å riksstaten under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1945/46 måtte anvisas ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Frågan om anläggande av en central fiskehamn i Karlskrona för mottagande och distribuering av fiskefångsterna från angränsande fiskrika delar av Östersjön har i flera år varit aktuell. I Blekinge östra skärgård med Karlskrona som centralpunkt är bosatt en talrik fiskarbefolkning. Vid kusten och på öarna finnas flera landskommuner för vilka förr stenindustrien var en viktig näringsgren. Genom stenindustriens tillbakagång eller upphörande äro numera det befintliga jordbruket och fisket återstående näringsfång för befolkningens existens och kommunernas vidmakthållande. Antalet yrkesfiskare har under senare år ökat, och havsfisket har nått en hög utveckling. Flera större båtar eller s. k. trålare ha anskaffats, till en början för bedrivande av fiske efter rödspätta. Då möjligheterna för detta slag av fiske blevo ytterst begränsade i Östersjön övergick man till fiske efter torsk och sill, å vilka slags fisk rikligare bestånd förefinnas. Av i hela riket år 1941 ilandförda 15 milj. kg torsk kommo således 4 milj. kg på Blekinge län. Av hela fångstmängden utav fisk i riket kommer Blekinge län näst efter Göteborgs och Bohus län med år 1942 ilandförda 11,3 milj. kg fisk till ett fångstvårde på 8,5 milj. kronor. Av denna fångstmängd beräknas att omkring 35 % eller 4 milj. kg ilandfördes till och distribuerades över Karlskrona. Omkring 150 fiskebåtar ifrån Blekinge östra skärgård ilandföra nämligen sina fiskfångster till Karlskrona hamn. För lidet år besöktes hamnen dessutom tidvis av upptill ett 60-tal bohuslänska fiskebåtar.

Endast en mindre del av den till Karlskrona hamn ilandförda fisken förbrukas i staden eller länet. Det beräknas att minst 80 % av fiskmängden distribueras ut till andra delar av landet. Den rikliga tillförseln av torsk till Karlskrona har gjort att platsen blivit den kanske största i landet för till-

verkning av torskfilé, en vara som förut i mycket stor utsträckning importerades till Sverige från Danmark. Såväl fiskarna, vilka lämna sin fisk i Karlskrona, som en del av de arbetare, vilka äro sysselsatta med beredning av fisken, ävensom ett par av företagarna i fiskerirörelserna i staden äro bosatta i landskommunerna, varför deras inkomster i skattehänseende inte komma staden utan landsbygden till godo.

Såsom av innehållet i propositionen framgår äro anordningarna för emottagande, förvaring, beredning och distribution av den till land förda fisken i Karlskrona i hög grad otillfredsställande. Båtarna få angöra hamnen på spridda ställen. Fiskerirörelserna äro placerade här och där samt inrymda i träbodnar eller skjul av primitivaste beskaffenhet.

Frys- och kylanordningar finnas som regel inte och ej heller några lokaler för saltning av fisk. Vid tillfällena med stora överskott på fisk ha dessa fiskpartier måst transporteras till andra platser inom och utom länet för att kunna nedsaltas, ett förhållande som medfört tidsutdräkt och ökade omkostnader. Ofta förekommer att fiskvaran under den varma årstiden i flera timmar får stå ute under bar himmel med risk att förskämmas och förstöras. Inte minst ur hygienisk synpunkt bör en sanering av fiskeriverksamheten å platsen snarast möjligt komma till stånd. Åstadkommande av bättre förhållanden är en angelägenhet av brådskande natur ej blott för staden utan även för fiskerinäringen och därmed folkförsörjningen.

Redan år 1941 uppgjordes förslag till utförande av en central fiskehamnsanläggning å Saltö i Karlskrona. Av flera skäl ansågs vattenområdet i Saltösund som den lämpligaste platsen. Kostnaderna för själva hamnanläggningen, vari ingick utförande av kaj, hamnplan, fördjupningar och förtöjningsbrygga, andel i tillfartsvägar, vatten och avlopp, belysning m. m., beräknades då till 339 800 kronor. I samband härmed planerades vägar till och inom ett högre än kajplanet beläget »platåområde», vatten- och avloppsledningar, byggnader för fiskerirörelser å kajplanet samt byggnad å platåområdet, ytterbelysning m. m., så att hela anläggningen för fiskerinäringens ordnande beräknades uppgå till 877 050 kronor.

I september år 1942 beslöto stadsfullmäktige i Karlskrona att för utförande av första utbyggnadsetappen av fiskehamnsanläggning å Saltö anvisa ett belopp av 661 000 kronor, under förutsättning att statsbidrag erhöles till av stadsfullmäktige godtagbar storlek.

I oktober år 1942 gjorde hamnstyrelsen i Karlskrona underdånig framställning till Kungl. Maj:t om erhållande av största möjliga bidrag av statsmedel till anläggningen av fiskehamn vid Saltö. Till följd av vissa kompletteringar av hamnförslaget och prisstegringar ha kostnaderna för såväl fiskehamnsanläggningen som byggnader m. m. för fiskerirörelserna under årens lopp betydligt ökat.

Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har den 29 november 1944 utan

erinran granskat förslaget till utbyggnad av fiskehamn vid Saltö samt beräknat kostnaderna för anläggning av kaj, tilläggsbrygga, hamnplan, muddring, tillfartsväg, vatten- och avloppsledningar, fyr- och överenslykta m. m. till sammanlagt 626 000 kronor.

Karlskrona stads byggnadschef E. Brinck har den 15 mars 1945 enligt närslutna P M beräknat kostnaderna för återstående arbeten såsom uppförande av byggnader för fiskerirörelsen å hamnplanen samt elektrisk ytterbelysning m. m. till 343 100 kronor, utläggning av vägar inom platåområdet, tillfarts- och förbindelsevägar, anordnande av vatten- och avloppsledningar, byggnad för vänthall m. m. å platåområdet ovanför hamnen samt elektrisk ytterbelysning därstädes till 400 900 kronor, eller tillsammans för dessa arbeten 744 000 kronor.

Hela anläggningen enligt det föreliggande utbyggnadsförslaget beräknas sålunda draga en kostnad av 1 370 000 kronor.

Den 30 november 1944 har hamnstyrelsen i Karlskrona gjort förnyad underdånig framställning om högsta möjliga statsbidrag till fiskehamnsanläggning på Saltö.

I nu föreliggande proposition föreslås sådant statsbidrag med 300 000 kronor.

Med anledning härav erinras om att, därest fiskehamnsanläggningen kommer till stånd, erfordras, därest densamma skall kunna utnyttjas för avsett ändamål, att Karlskrona stad låter utföra övriga byggnadsanordningar enligt planen för fiskerirörelsernas centralisering till fiskehamnen på Saltö. Detta är också en förutsättning för erhållande av de inkomster för markupplåtelse på hamnområdet, varom talas i propositionen. Ett rationellt utnyttjande förutsätter även att lokalhyrorna bli skäliga och att hamnavgifterna för fiskvaror och båtar icke bli högre än vid övriga hamnar inom länet. Byggnadschefens finansieringskalkyl enligt bifogad P M pekar på en hamnavgift av 31 öre per 100 kg fisk beräknat efter 5 milj. kg per år. De mest förekommande fiskslagen bli torsk och sill. Hamnavgifterna för dessa fiskslag inom länet vid andra hamnar äro 15 öre per 100 kg. Såsom 1944 års fiskehamnsutredning framhåller böra också hamninkomsterna i första hand användas till hamnens underhåll och drift, utgifter för vilka inga kalkyler förefinnas, och i andra hand till amortering av anläggningskostnader. Detta gäller givetvis även hyresinkomsterna för tomtmarken å hamnområdet.

Kungl. kommerskollegium anför att Karlskrona hamn för tiden 1938—1943 haft ett driftunderskott å 388 300 kronor.

Allt talar för att därest den ur fiskerinäringens och folkförsörjningens synpunkt angelägna fiskehamnsanläggningen å Saltö skall komma till stånd och fylla sitt ändamål, bör staden Karlskrona erhålla högre statsbidrag till densamma än som föreslagits i Kungl. Maj:ts proposition.

Investeringsutredningen har i sitt betänkande (SOU 1944:13, bil. 19) angående ekonomisk efterkrigsplanering såsom investeringsreserv för budgetåret 1944/45 och återstående anslagsbehov för budgetåret 1945/46 upptagit fiskehamnsanläggningen i Karlskrona med en totalkostnad av 600 000 kronor och ett statsbidrag härå av 540 000 kronor, d. v. s. 90 % av anläggningskostnaden, vilken plan godkändes i samband med beredskapsstaten av 1944 års riksdag. Det är känt att i förslag till investeringsplan för statliga och statsunderstödda fiskehamnar för tiden 1/1 1945—30/6 1946 fiskehamnen i Karlskrona uppförts med en anläggningskostnad av 626 000 kronor och ett statsbidrag med 90 % eller 563 400 kronor.

Såsom av innehållet i propositionen framgår ha emellertid kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, 1944 års fiskehamnsutredning och kungl. kommerskollegium förordat att statsbidrag utgår med två tredjedelar av anläggningskostnaden för fiskehamnen, beräknad till 626 000 kronor, eller med 417 000 kronor.

Även ur sysselsättningssynpunkt är det önskvärt att fiskehamnsanläggningen och i samband därmed planerade arbeten fortast möjligt komma till stånd. Karlskrona stadsfullmäktige ha redan anslagit 119 100 kronor till arbeten å plåtområdet vid sidan om den planerade fiskehamnen. Enligt av drätselkammaren i Karlskrona inhämtade uppgifter från fackföreningarna funnos vid månadsskiftet januari—februari i år utan arbete 60 byggnadssnickare, 69 murare, 20 målare och inte mindre än 252 grovarbetare, tillsammans 401 personer, varav över hälften voro mantalsskrivna i grannkommunerna, men haft sin utkomst av arbete i Karlskrona. Medräknade äro icke 51 man som sysselsättas i kommunalt beredskapsarbete.

Såväl statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet som samtliga i ärendet hörda myndigheter ha vitsordat angelägenheten av att fiskehamnsanläggningen på Saltö i Karlskrona ofördröjligen kommer till utförande. Kungl. lantbruksstyrelsen anför, att förhållandena såväl i fråga om lämpliga tilläggsplatser för fiskebåtar som beträffande utrymmen för fiskhandel och fiskberedning vore synnerligen otillfredsställande och att behovet av en snar förbättring måste anses såsom trängande. 1944 års fiskehamnsutredning uttalar, att hamnanläggningsarbetet till följd av svårigheterna för Karlskrona stad att utan statlig hjälp finansiera detsamma redan allt för länge uppskjutits och att det var angeläget genomföra Saltöprojektet utan ytterligare uppskov.

Fiskehamnsanläggningen med byggnader och andra anordningar för fiskhandel och fiskberedning betinga så höga kostnader, $626\ 000 + 744\ 000 = 1\ 370\ 000$ kronor, att arbetenas utförande måste bli ekonomiskt betungande för Karlskrona stad därest inte högre statsbidrag till hamnanläggningen å 626 000 kronor än vad i propositionen föreslås, 300 000 kronor, kan erhållas.

Under sådana förhållanden och då det är ytterst angeläget att Saltöpro-

jektet med tilläggsplatser för fiskebåtar och utrymmen för fiskhandel och fiskberedning utan uppskov kommer till stånd få vi, med hänvisning till vad som ovan framhållits, vördsamt hemställa,

att riksdagen till Statsbidrag till anläggning av fiskehamn på Saltö i Karlskrona å riksstaten under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1945/46 måtte anvisa ett reservationsanslag av kronor 417 000.

Stockholm den 20 mars 1945.

Elof Hällgren.

Hugo Witzell.

L.-O. Skantze.

Algot Törnkvist.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Birger Utbult.

Erik Johansson.

Bilaga.

P M

angående Karlskrona stads kostnader för anläggning av fiskehamn och ordnande av område för fiskerirörelsen på Saltö.

De totala kostnaderna för utbyggnad av den fiskehamn, som avses i Kungl. Maj:ts proposition nr 158, ha av kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknats till	626 000 kronor
För att göra denna hamnanläggning användbar för avsett ändamål måste härutöver å hamnplanen utföras följande arbeten, vilka numera beräknas kosta:	
Uppförande av byggnader för fiskerirörelsen 391 700 — 56 700 (tomtkostnad, som ingår i kajbyggnadskostnaderna)	335 000 »
Elektrisk ytterbelysning	6 100 »
Bekvämlighetsinrättning	2 000 »
Vidare beräknas numera följande kostnader få nedläggas på plåtområdet ovanför den egentliga fiskehamnen för att sagda område skall kunna utnyttjas till planerade olika ändamål i samband med fiskerinäringens utövande:	
Utläggning av vägar inom plåtområdet	75 100 »
» » tillfarts- och förbindelsevägar:	
Fiskehamnen—plåtområdet	24 500 kronor
Plåtområdet—Aspögatan	43 900 »
Trappanläggning	4 700 »
	73 100 »
	Transport 1 117 300 kronor

	Transport	1 117 300 kronor	
Anordnande av vatten- och avloppsledningar:			
Förbindelsevattenledning mellan hamnplanen och plåtåmrådet	15 000 kronor		
Vatten- och avloppsledningar inom plåtåmrådet	104 500	»	119 500 »
Uppförande av byggnad för vänthall m. m. på plåtåmrådet			126 700 »
Anordnande av elektrisk ytterbelysning på plåtåmrådet	6 500	»	
	Summa		1 370 000 kronor

Om staden beviljas statsbidrag med 300 000 kronor till den egentliga hamnanläggningen, beräknas alltså *stadens kostnadsandel* i hela företaget till 1 070 000 kronor.

Finansieringskalkyl för själva fiskehamnsanläggningen.

Anläggningkostnaden beräknas till 626 000 kronor.

Av hamnplanen förutsättes 3 . (10,00 + 5,00) . 42 = 1 890 m² tagas i anspråk för fiskberedning. Det högsta tomtvärde, som torde kunna förutsättas för de till bebyggelse härför avsedda delarna, bör uppgå till 30 kronor per m² eller totalt 56 700 kronor. Vid upplåtelse av dessa områden bör man kunna räkna med skälig annuitet å detta belopp, varför stadens resterande utgifter för fiskehamnsanläggningen, under förutsättning av statsbidrag med 300 000 kronor, bliva 626 000—56 700—300 000=269 300 kronor. Om sistnämnda belopp förutsättes förräntat och amorterat efter en räntesats av 4 % och med en amorteringstid av 30 år, blir den årliga annuiteten cirka 15 600 kronor per år. Om man vidare utgår från att denna annuitet skall täckas med hamnavgifter för införd fisk och den årligen inkommande fiskmängden räknas till 5 000 000 kg, erfordras alltså en hamnavgift av cirka 31 öre per 100 kg, en avgift som är alltför hög för att kunna uttagas. Under de gjorda förutsättningarna skulle dessutom erforderliga medel för hamnanläggningens underhåll och drift behöva uttagas antingen i form av hamnavgifter för angörande båtar eller genom uttaxering. Det förefaller sålunda som om hamnanläggningens finansiering icke går att genomföra på ett tillfredsställande sätt, om statsbidraget begränsas till endast 300 000 kronor.

Karlskrona den 15 mars 1945.

E. Brinck.

Karlskrona stads byggnadschef.